

Chủ đề: VIRUT VÀ BỆNH TRUYỀN NHIỄM (tiết 4)

D. BỆNH TRUYỀN NHIỄM VÀ MIỄN DỊCH

I. Bệnh truyền nhiễm

1. Bệnh truyền nhiễm

- Là bệnh do VSV gây ra, lây lan và ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe.
- Tác nhân gây bệnh: VK, Virut, Nấm, ĐVNS, ...
- Điều kiện gây bệnh: độc lực, số lượng, con đường xâm nhập thích hợp.

2. Phương thức lây truyền

- Truyền ngang:
 - + Qua sol khí (các giọt keo nhỏ nhiễm VSV bay trong không khí) bắn ra khi ho hoặc hắt hơi.
 - + Qua đường tiêu hóa: VSV từ phân vào cơ thể qua thức ăn, nước uống bị nhiễm.
 - + Qua tiếp xúc trực tiếp, qua vết thương, qua quan hệ tình dục hay qua đồ dung hằng ngày...
 - + Qua động vật cắn hay côn trùng đốt.
- Truyền dọc: Truyền từ mẹ sang thai nhi qua nhau thai, nhiễm khi sinh nở hoặc qua sữa mẹ.

3. Các bệnh truyền nhiễm thường gặp do virut

- Bệnh đường hô hấp: viêm phổi, cúm, SARS,..
- Bệnh đường tiêu hóa: viêm gan, tiêu chảy, quai bị,...
- Bệnh thần kinh: viêm não, bại liệt,...
- Bệnh đường sinh dục: HIV, hecpet, mụn cơm sinh dục, viêm gan B...
- Bệnh da: đậu mùa, mụn cơm, sởi...

II. Miễn dịch

- Miễn dịch là khả năng của cơ thể chống lại các tác nhân gây bệnh.
- Có 2 loại: không đặc hiệu và đặc hiệu.

PHT: Các loại miễn dịch

	Miễn dịch không đặc hiệu (MD KDH)	Miễn dịch đặc hiệu (MD ĐH)	
		Miễn dịch thể dịch	Miễn dịch tế bào
Thời điểm xuất hiện	Bẩm sinh (sinh ra đã có).	Khi có kháng nguyên xâm nhập.	Khi có kháng nguyên xâm nhập.
Các yếu tố tham gia	Các yếu tố bảo vệ TN của cơ thể (da, niêm mạc, nước bọt...).	Các kháng thể nằm trong thể dịch của cơ thể (máu, sữa, dịch bạch huyết) do tế bào lympho B tiết ra.	Các kháng thể do tế bào lympho T độc tiết ra.
Cơ chế tác động	Ngăn cản, rửa trôi, phân hủy các tác nhân gây bệnh.	Các kháng thể được đưa vào tất cả các thể dịch của cơ thể để ngưng kết, bao bọc các tác nhân gây bệnh hoặc lắng kết các độc tố do chúng sinh ra.	Các tế bào lympho T độc tiết ra loại protein làm tan các tế bào bị nhiễm độc, ngăn cản sự nhân lên của virut.
Vai trò	Có vai trò quan trọng khi cơ chế MD ĐH chưa được phát huy.	Có vai trò quan trọng trong việc chống lại các tác nhân gây bệnh.	Có vai trò chủ lực trong việc chống lại các bệnh do virut.

- + Kháng nguyên là chất lạ (prôtêin) có khả năng kích thích cơ thể tạo đáp ứng miễn dịch.
- + Kháng thể là prôtêin sản xuất ra để đáp lại sự xâm nhập của kháng nguyên lạ.

+ Kháng nguyên phản ứng đặc hiệu với kháng thể(chỉ phản ứng với kháng thể mà nó kích thích tạo thành) - chìa khóa và ổ khóa.

III. Phòng chống bệnh truyền nhiễm

Phòng bệnh bằng cách tiêm vaccin, kiểm soát vật trung gian truyền bệnh, giữ gìn vệ sinh cá nhân và cộng đồng.